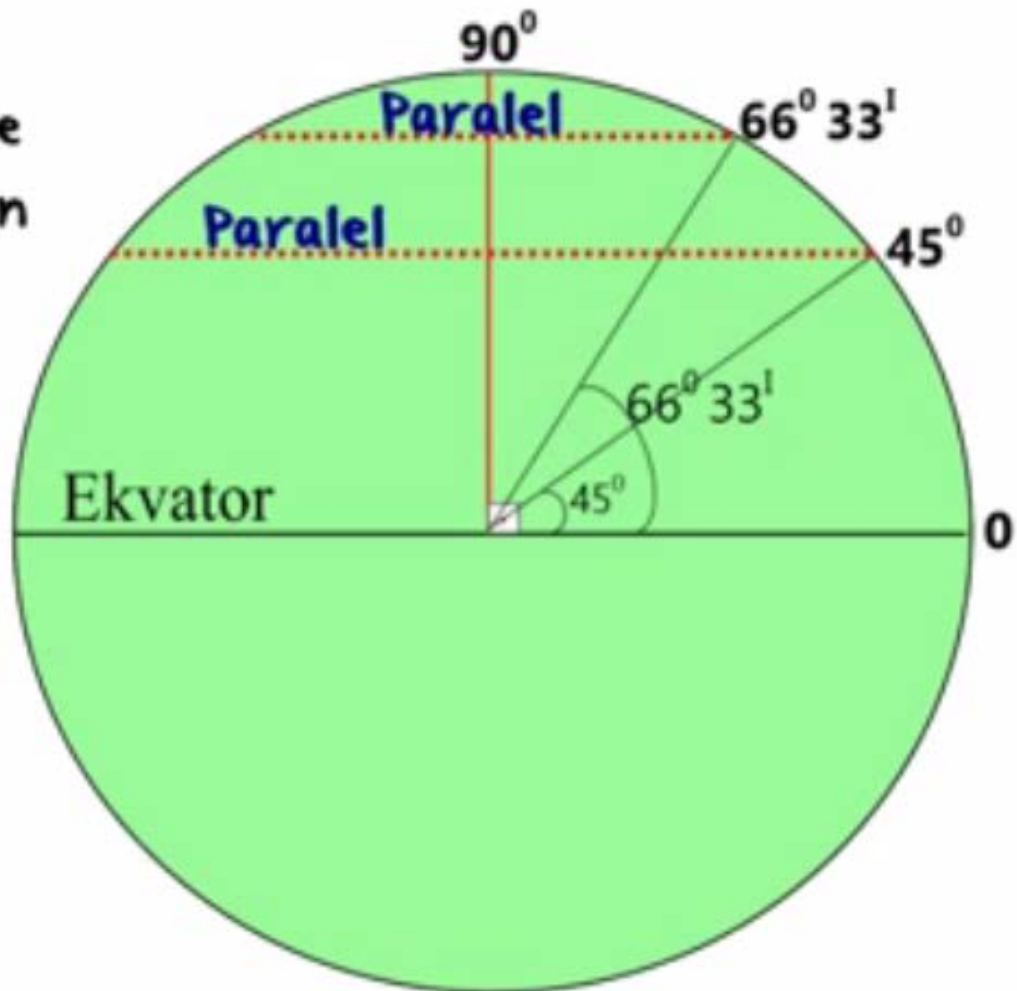

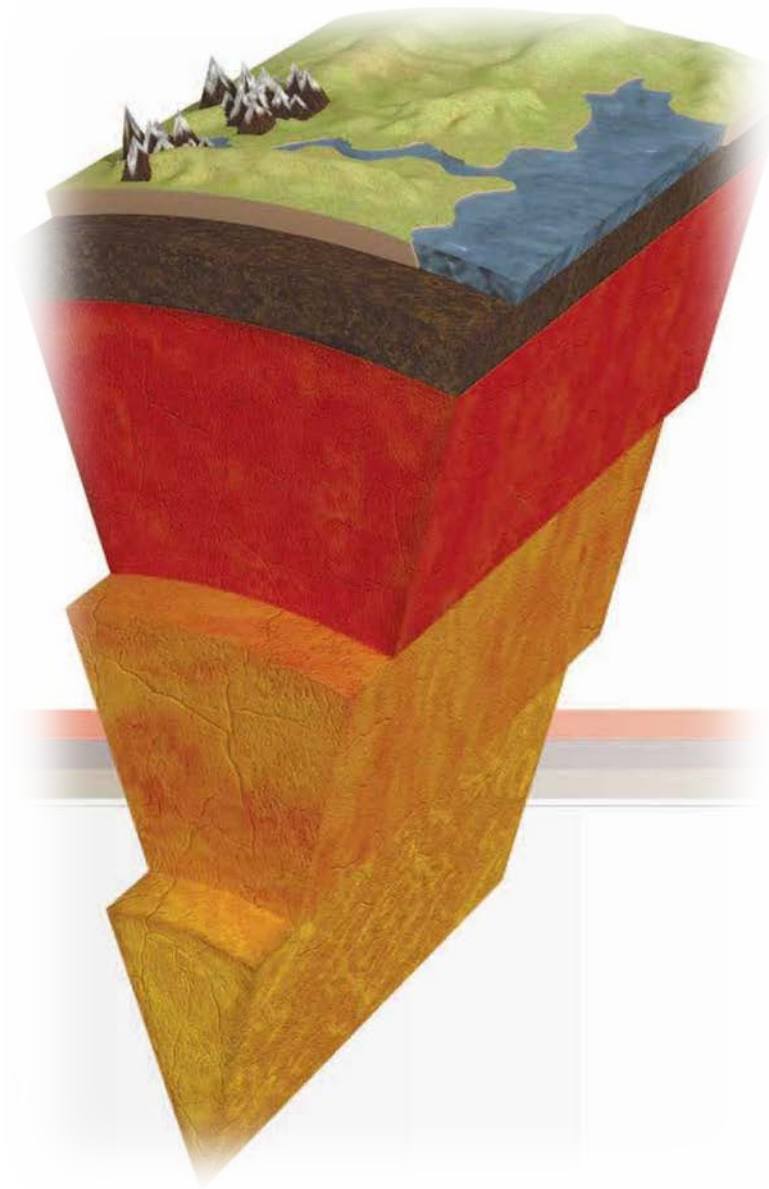
PARALLER

Paralel : Aynı enlem derecesine sahip noktaların birleştirilmesiyle oluşan ve ekvatora paralel çizilen çemberlerdir.

- ENLEMİN ETKİLERİ :
1- YERÇEKİMİ-
DÜNYANIN DÖNÜŞ
HIZI VE GRUP VE TAN
SÜRELERİ ENLEME
GÖRE DEĞİŞİKLİK
GÖSTERİR.

- EKVATOR DANA
KUTUPLARA
YAKLAŞTIKÇA
YERÇEKİMİ
ARTAR.

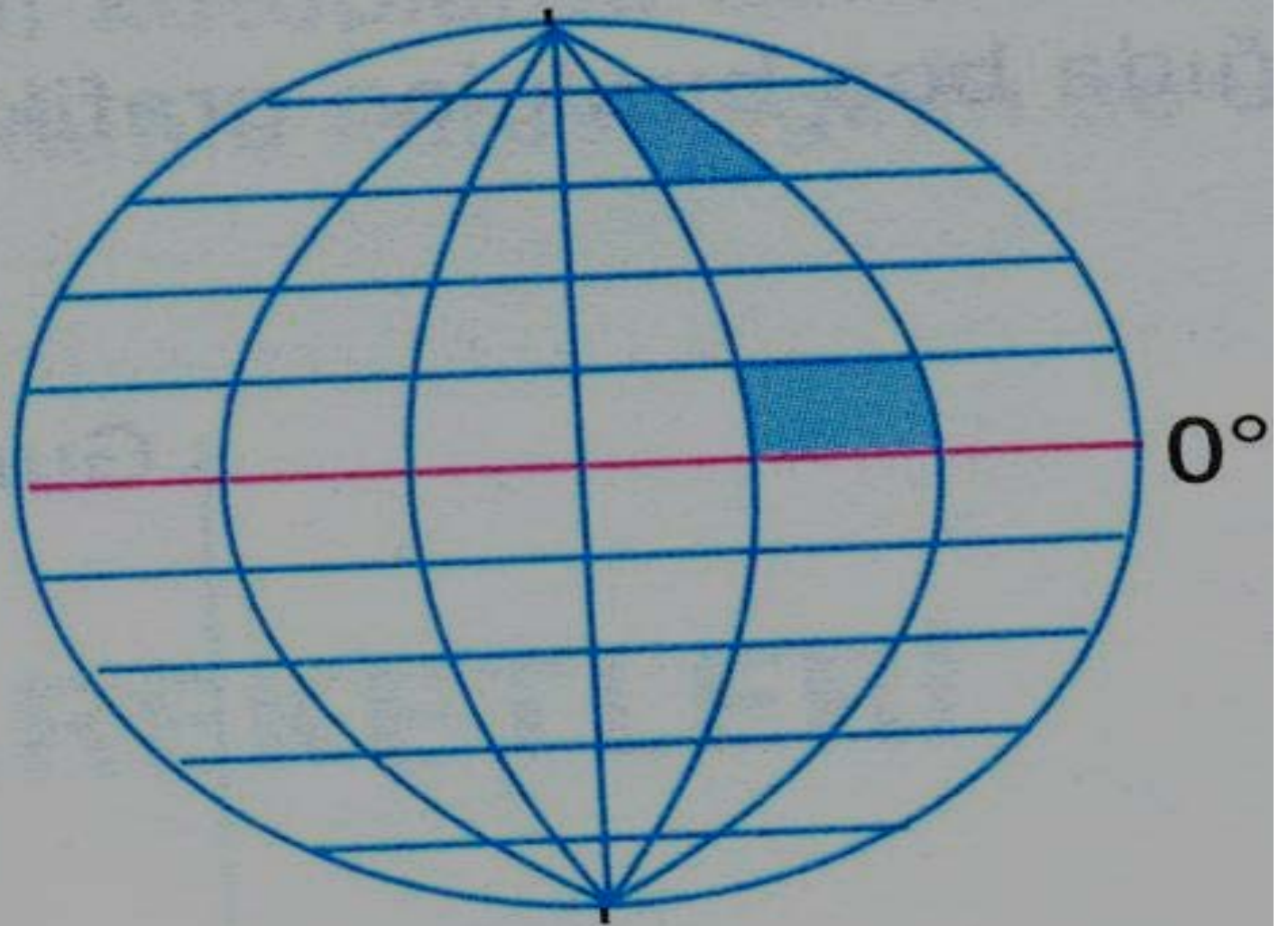

- DÜNYAMIZ
KUTUPLARDAN HAFİFÇE
BASIK OLDUĞUNDAN
YERİN MERKEZİ
KUTUPLARA DAHA YAKIN
OLDUĞUNDAN
KUTUPLARA YAKLAŞTIKÇA
YERÇEKİMİ ARTAR.

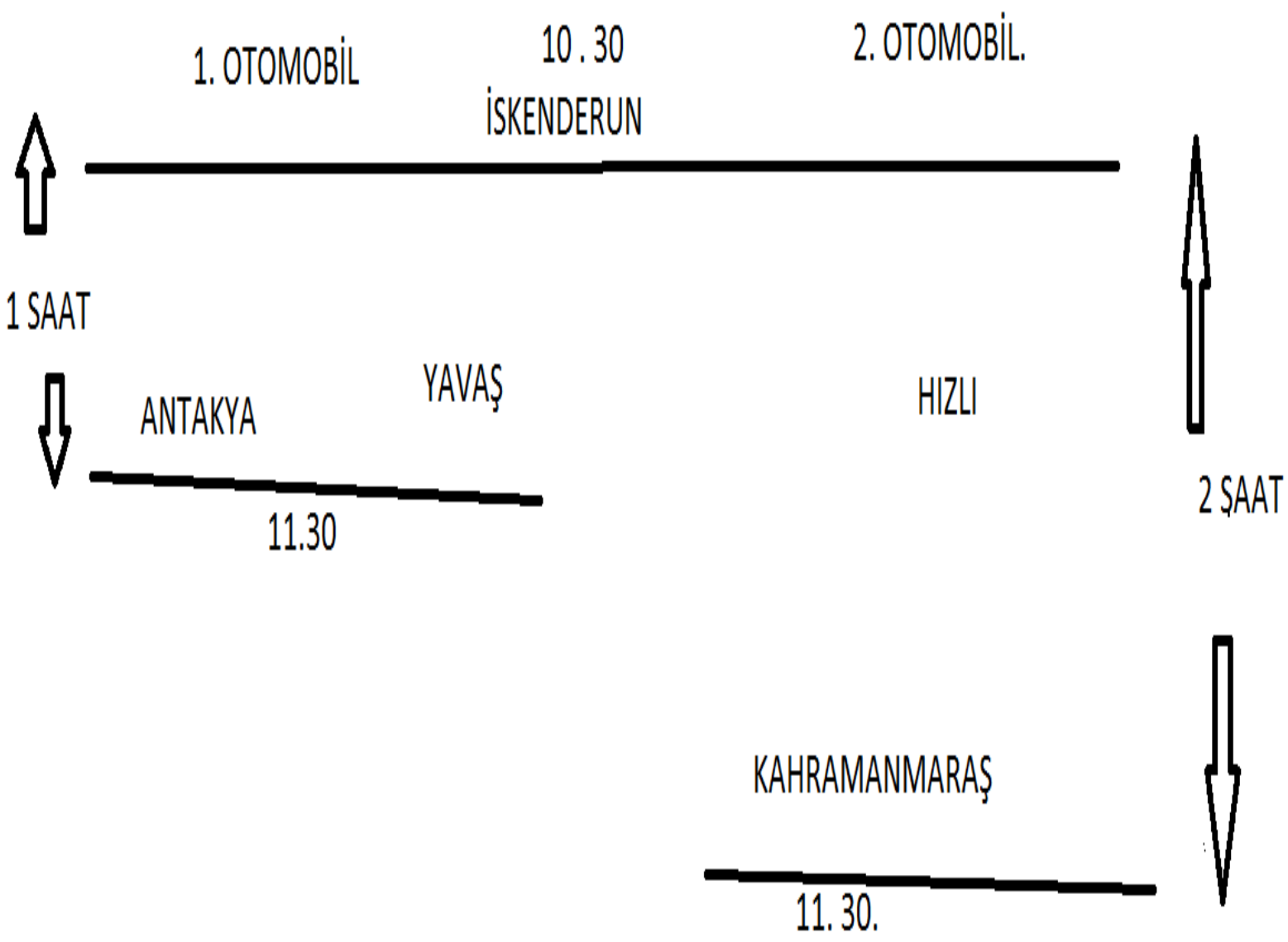

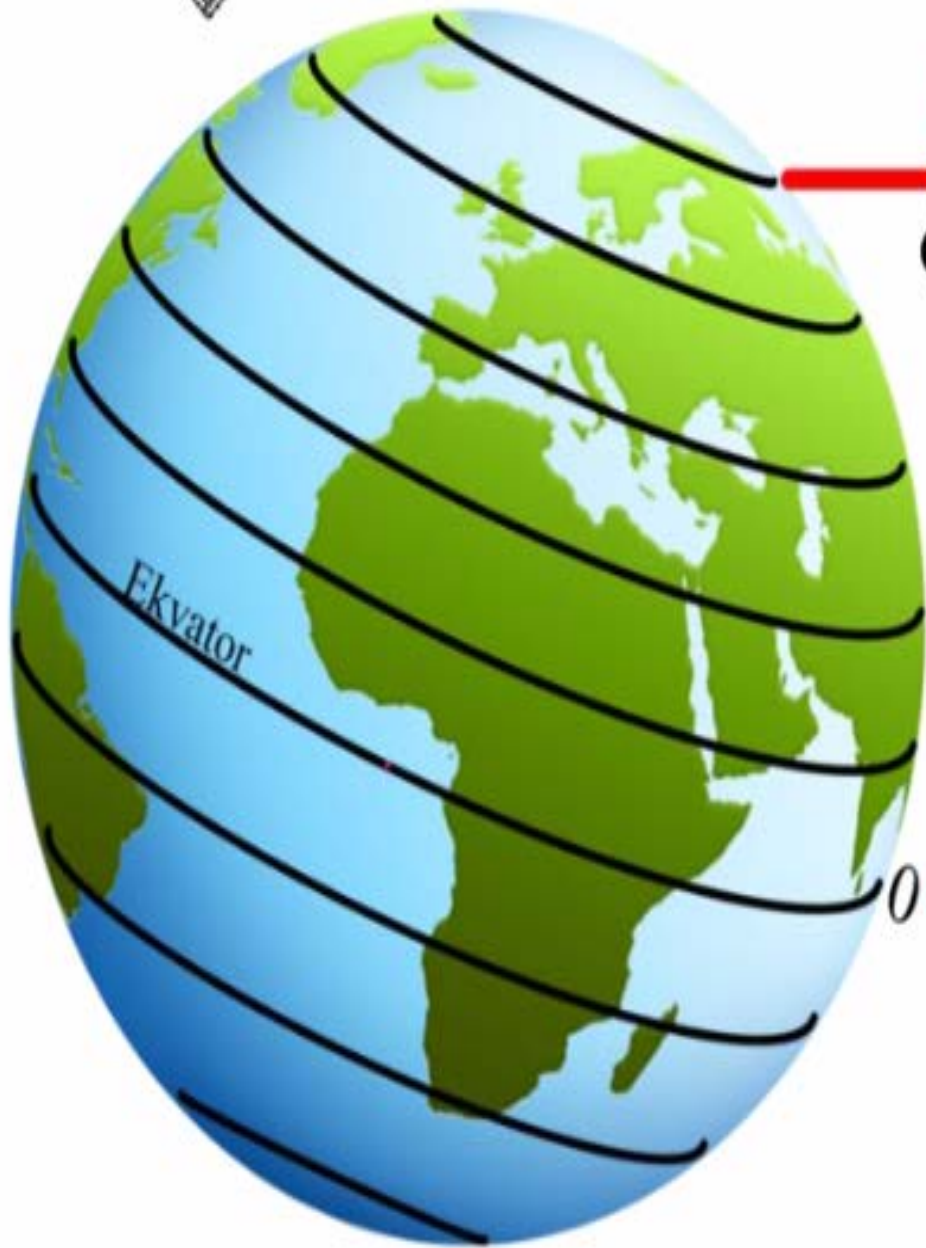
Image NASA
Image © 2007 TerraMetrics

- EKVATORDAN
KUTUPLARA
GİDİLDİKÇE
DÜNYANIN DÖNÜŞ
HIZI AZALIR.

- EKVATORA YAKLAŖTIKÇA MERİDYENLER ARASI MESAFE ARTAR. MERİDYENLER SIRA İLE GÜNEŞİN ÖNÜNDEN GEÇERLER. EKVATORDA BİRBİRİNİ İZLEYEN 2 MERİDYEN ARASINDA YOL UZADIĞINDAN BU YOLU 4 DAKİKA GİBİ KISA ZAMANDA KATETMEK ZORUNDA OLDUĞUNDAN EKVATORDA DÜNYAMIZ HIZLI DÖNER.

Mesafe Kısa
→ 24 Saat
Çizgisel Hız Az

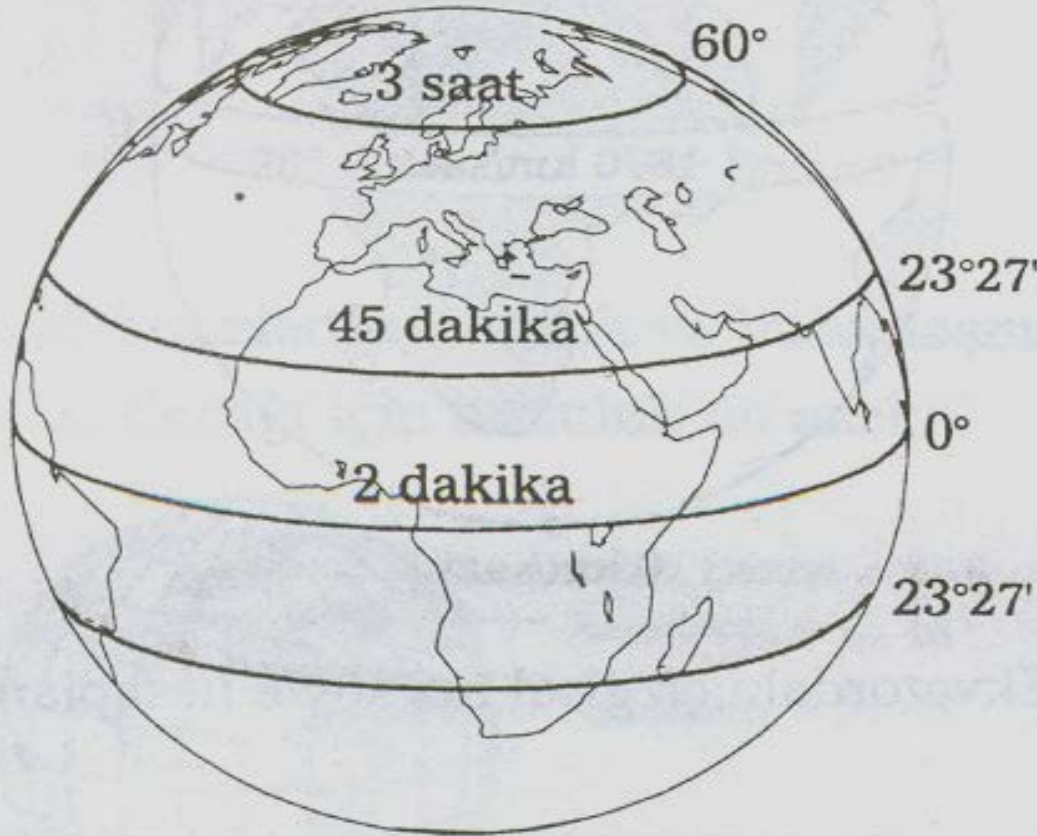
Mesafe Uzun
→ 24 Saat
Çizgisel Hız Fazla

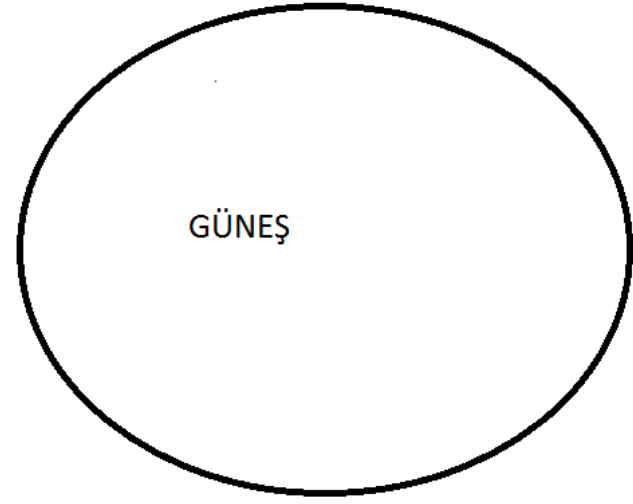
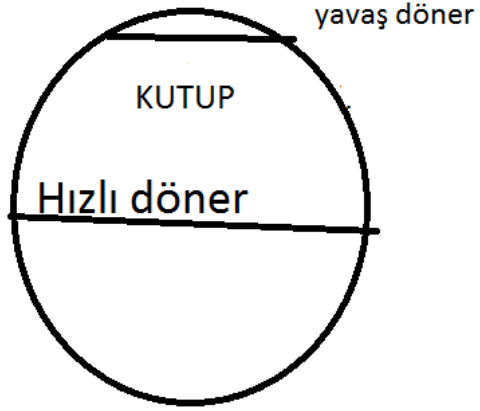

- 5- Ekvatordan kutuplara gidildikçe çizgisel hız azalacağı için tan ve gurub süreleri uzar.

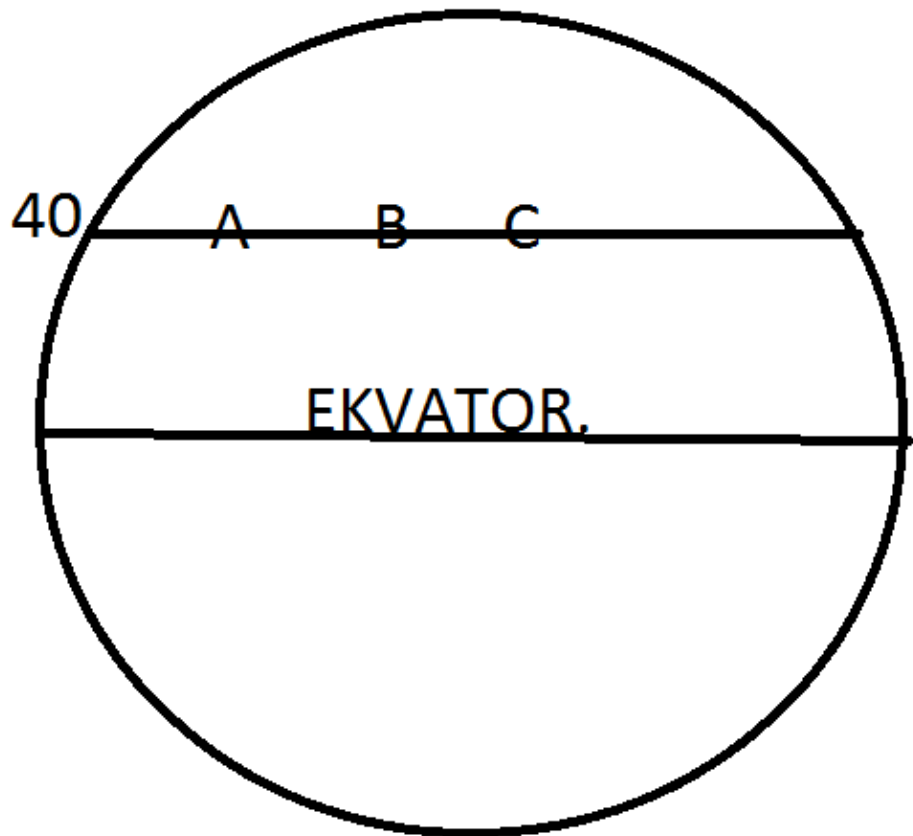
Şekil: Dünya'da bazı paralellerin tan ve gurub süreleri

- EKVATORDAN
KUTUPLARA GİDİLDİKÇE
DÜNYANIN DÖNÜŞ HIZI
AZALDIĞINDAN GRUP VE
TAN SÜRELERİ UZAR.

- AYNI ENLEMDE
BULUNAN YERLERDE
YERÇEKİMİ –
DÜNYANIN DÖNÜŞ
HIZI VE GRUP VE TAN
SÜRESİ AYNIDIR.

- 2- YAŞANILAN MEVSİM ENLEME GÖRE DEĞİŞİKLİK GÖSTERİR. AYNI YARIMKÜREDE OLMAK KAYDI İLE AYNI ENLEMDE BULUNAN YERLERDE AYNI MEVSİM YAŞANIR.

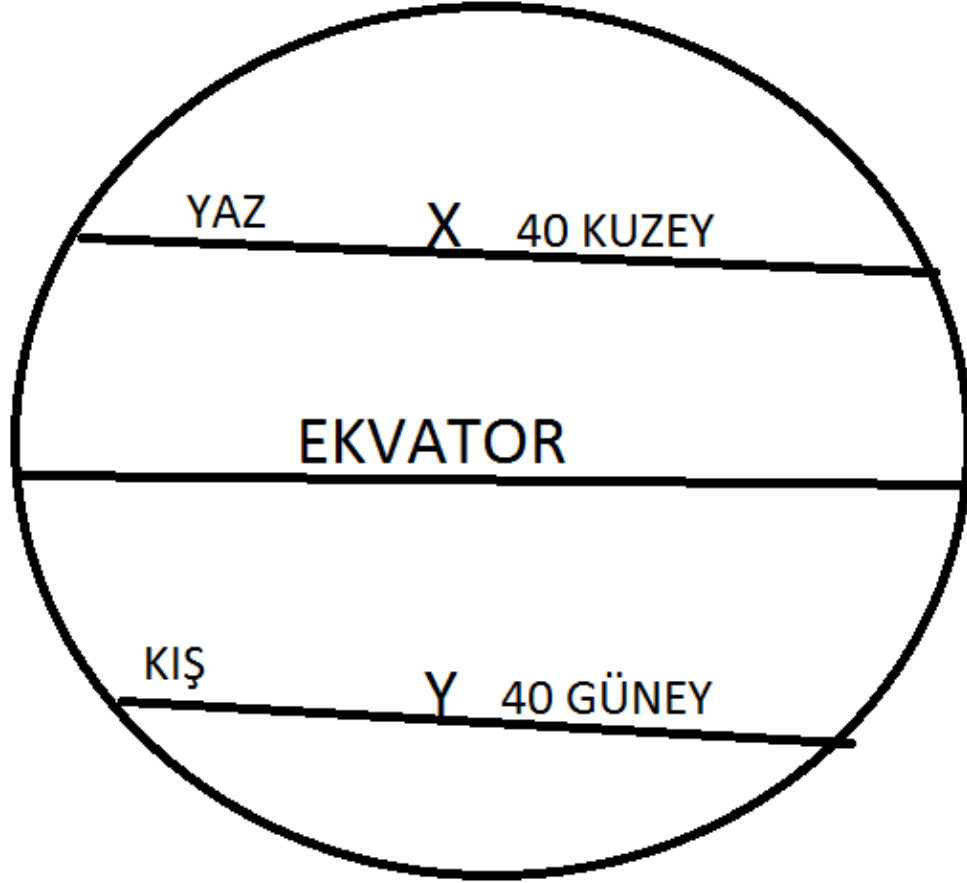

KUZEYYARIMKÜRE

EKVATOR.

- FAKAT AYNI ENLEM ÜZERİNDE OLSA DA BİRİ KUZEY DİĞERİ GÜNEY YARIMKÜREDE OLAN 2 FARKLI YERDE MEVSİM FARKLILIK GÖSTERİR.

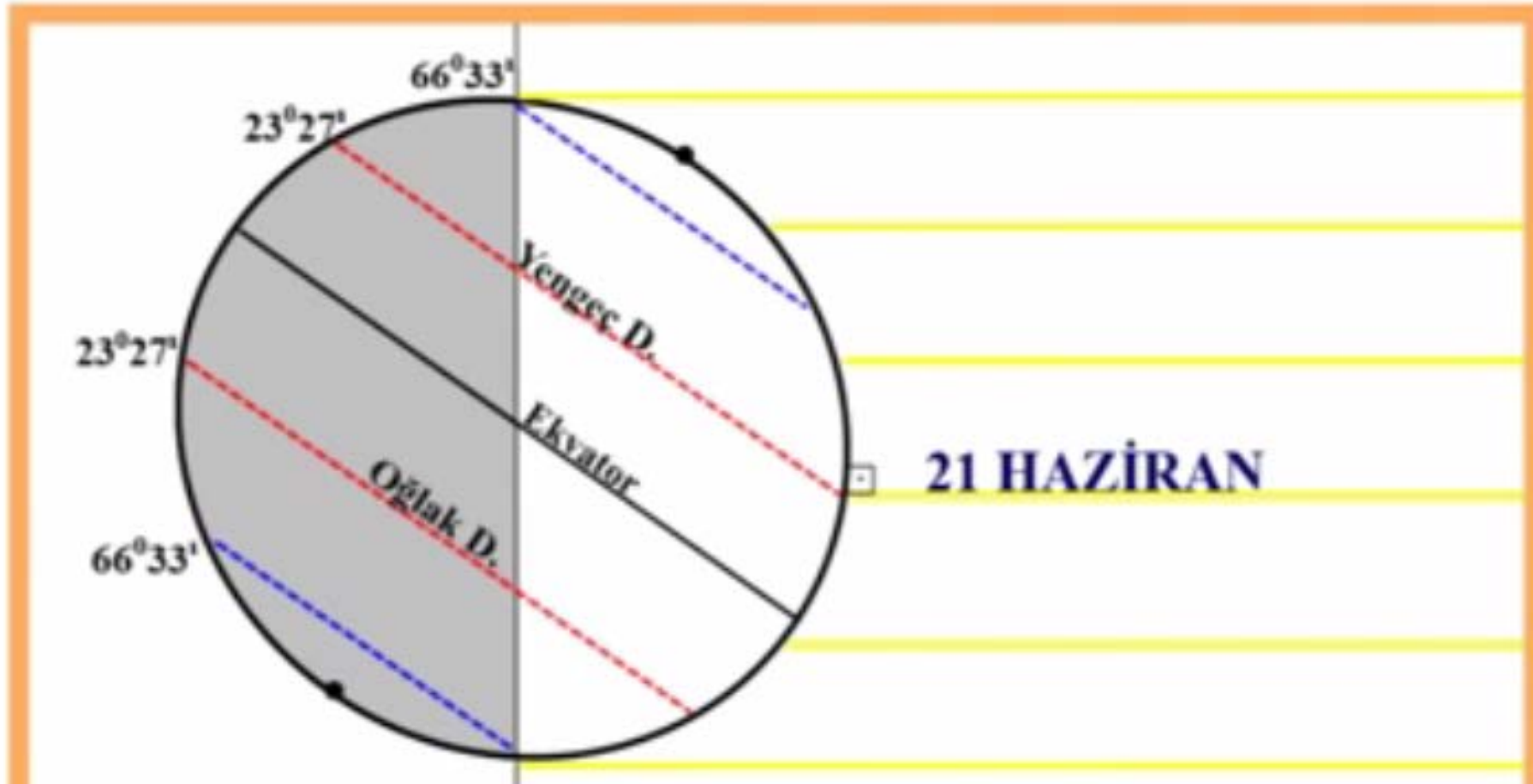
KUZEYYARIMKÜRE

GÜNEYARIMKÜRE

21 HAZİRAN

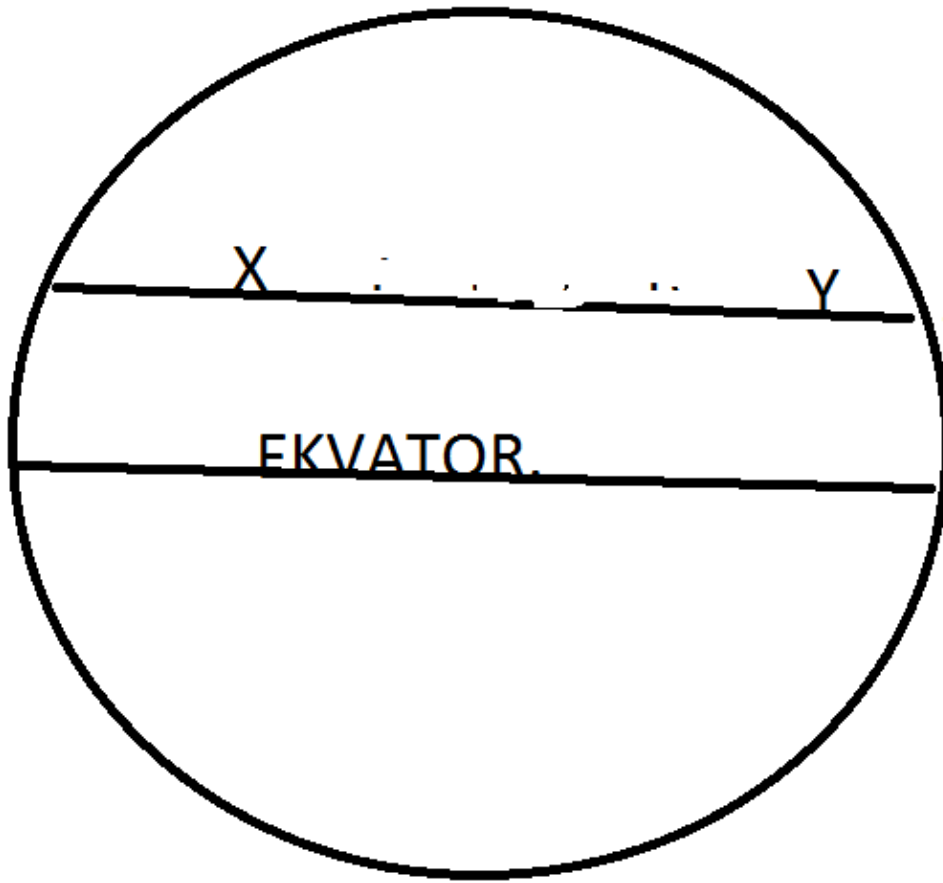
Güneş ışınları yengeç dönencesine dik açıyla gelir

Kuzey yarımkürede yaz, güney yarımkürede kış başlangıcıdır

- 3 -GÜNDÜZ VE GECE SÜRELERİ DE ENLEME GÖRE DEĞİŞİKLİK GÖSTERİR.

- . AYNI YARIMKÜREDE
OLMAK KAYDI İLE
AYNI ENLEMDE
BULUNAN YERLERDE
GÜNDÜZ SÜRELERİ
AYNIDIR.

KUZEYYARIMKÜRE

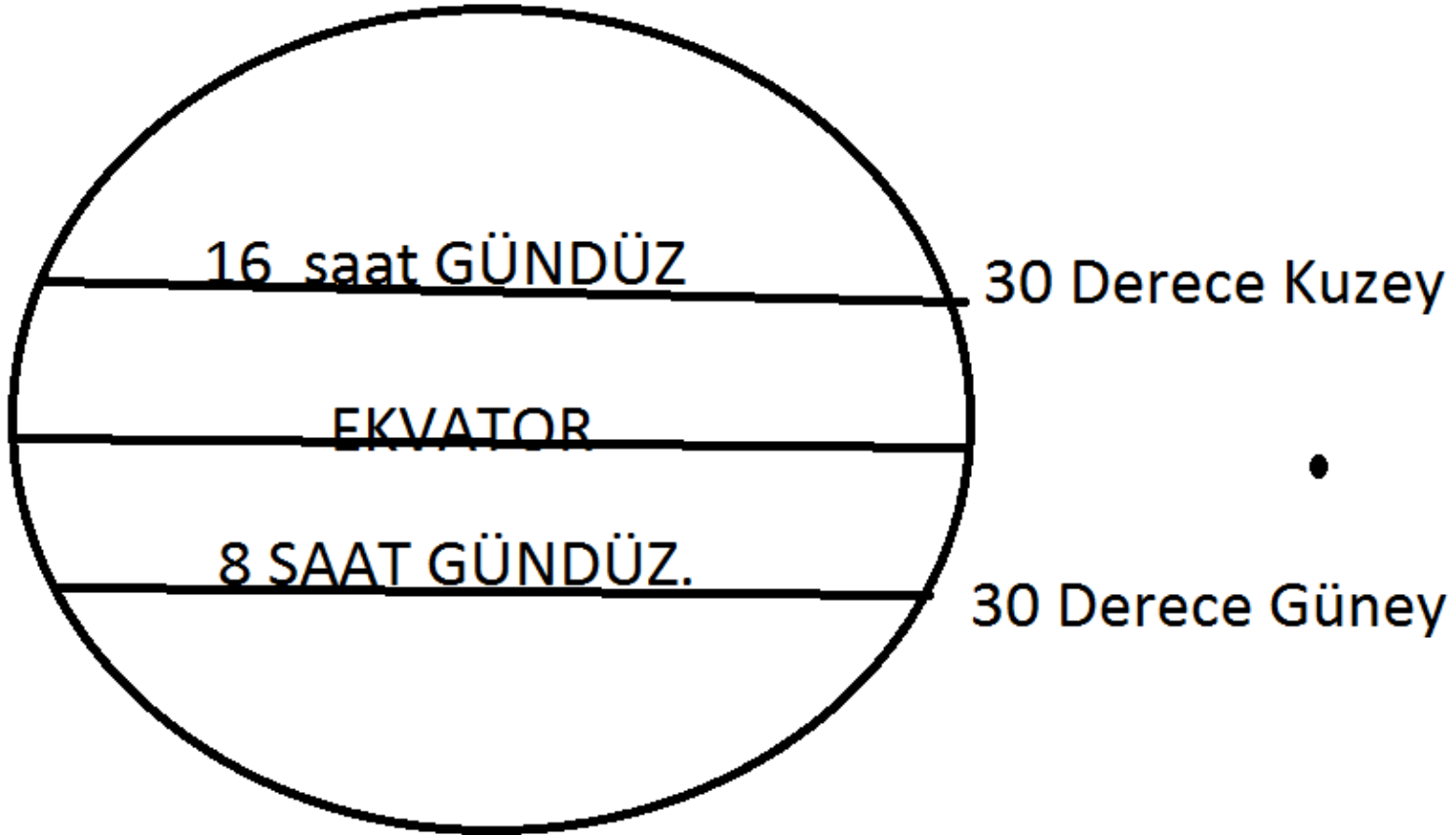
30 KUZEY

X

Y

EKVATOR.

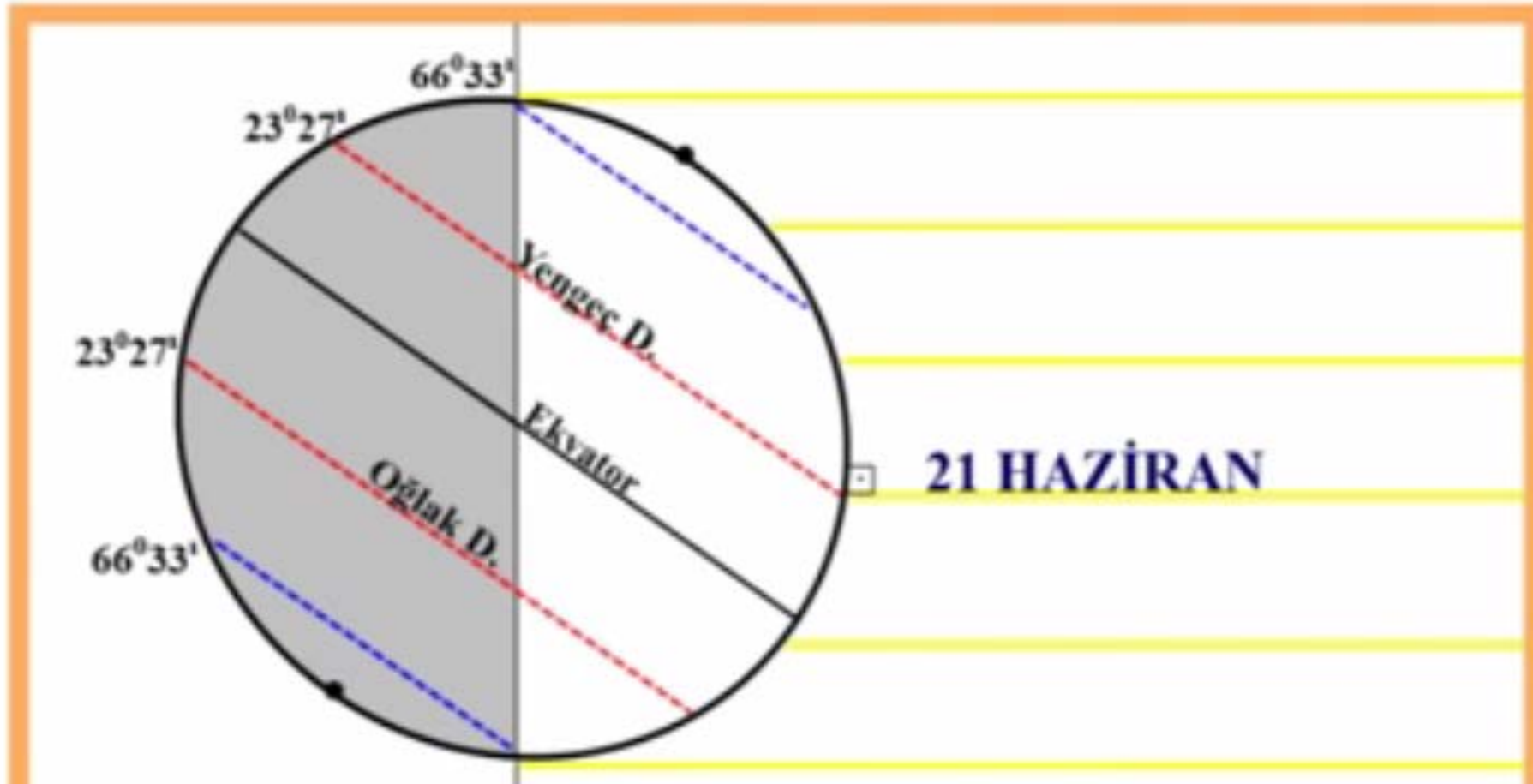
- AYNI ENLEMDE OLSA
BİLE BİRİ KUZEY DİĞERİ
GÜNEY YARIMKÜREDE
OLAN 2 FARKLI YERDE
GÜNDÜZ VE GECE
SÜRELERİ FARKLILIK
GÖSTERİR.

21 HAZİRAN

Güneş ışınları yengeç dönencesine dik açıyla gelir

Kuzey yarımkürede yaz, güney yarımkürede kış başlangıcıdır

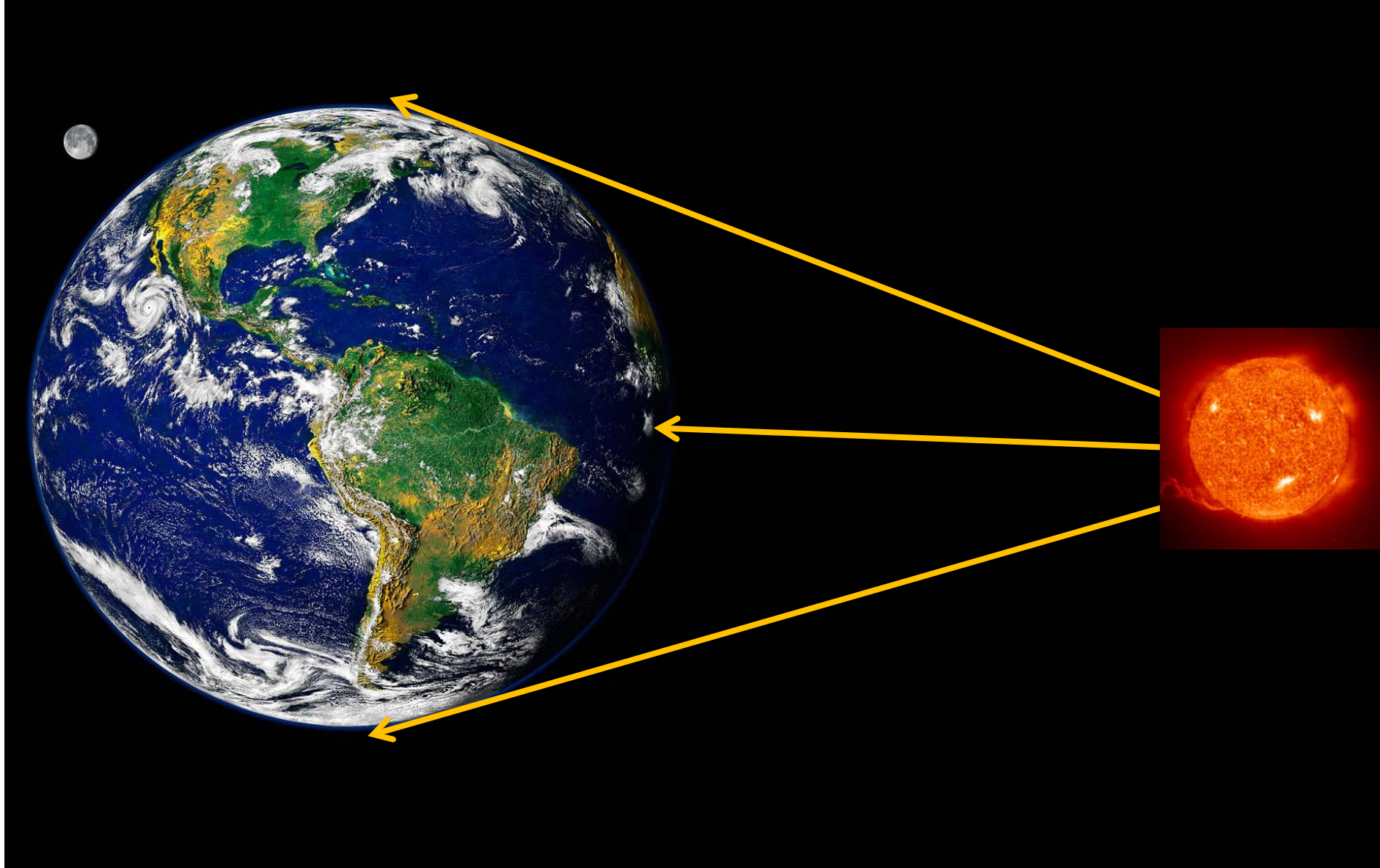

- EKVATOR DANA
KUTUPLARA
YAKLAŖTIKÇA
SICAKLIĐIN
AZALMASINA ENLEM
FAKTÖRÜ DENİR.

- BU TANIMDAN ANLAŞILACAĞINA GÖRE ENLEM FAKTÖRÜ DÜNYAMIZIN ŞEKLİ VE GÜNEŞ IŞINLARININ DÜŞME AÇISI İLE İLGİLİDİR.

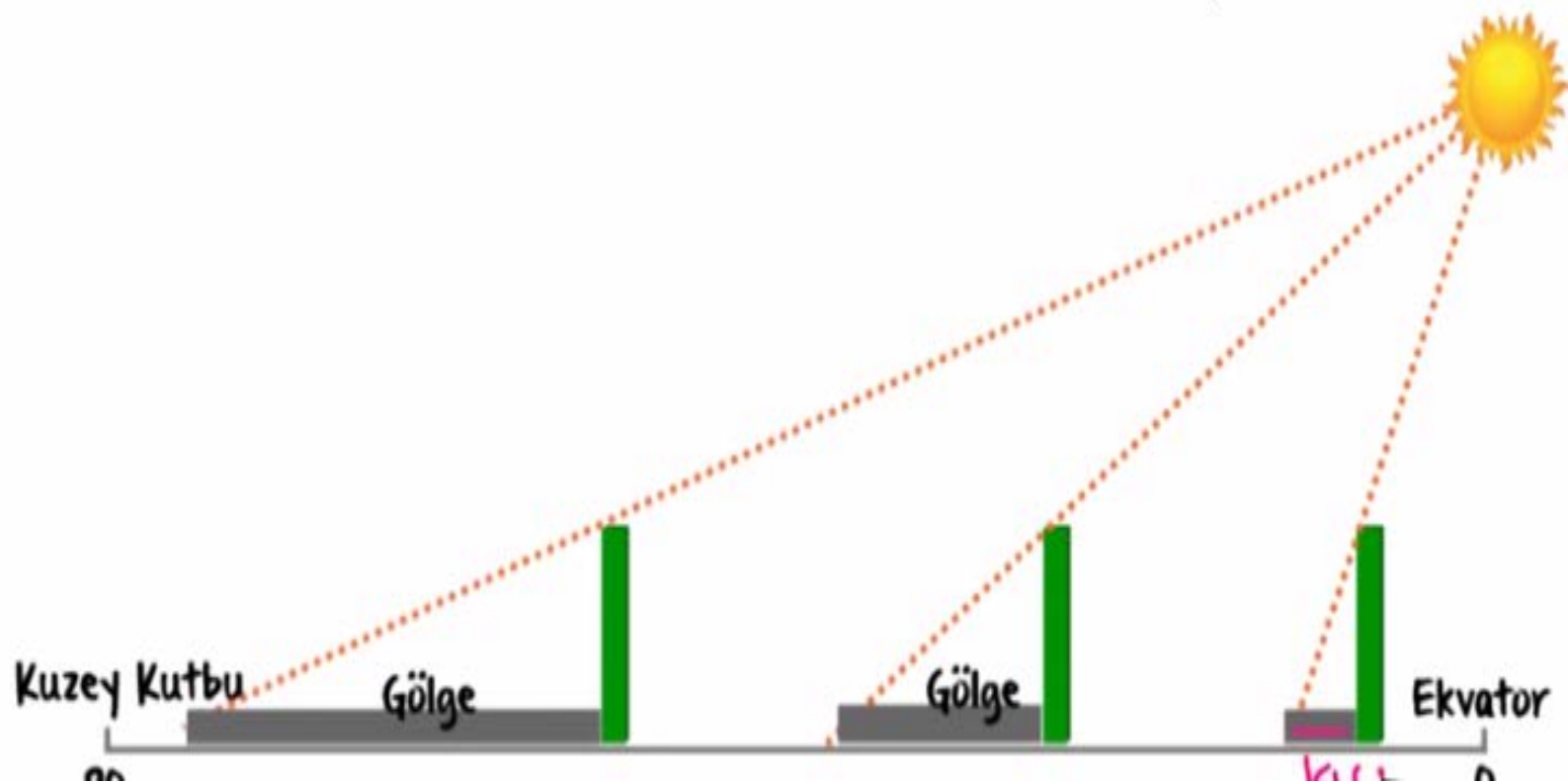
Dünyamızın Şeklinin Sonuçları

Dünyanın Küresel şekline bağlı olarak Kutuplara Doğru gidildikçe Güneşin geliş açısı daralır.

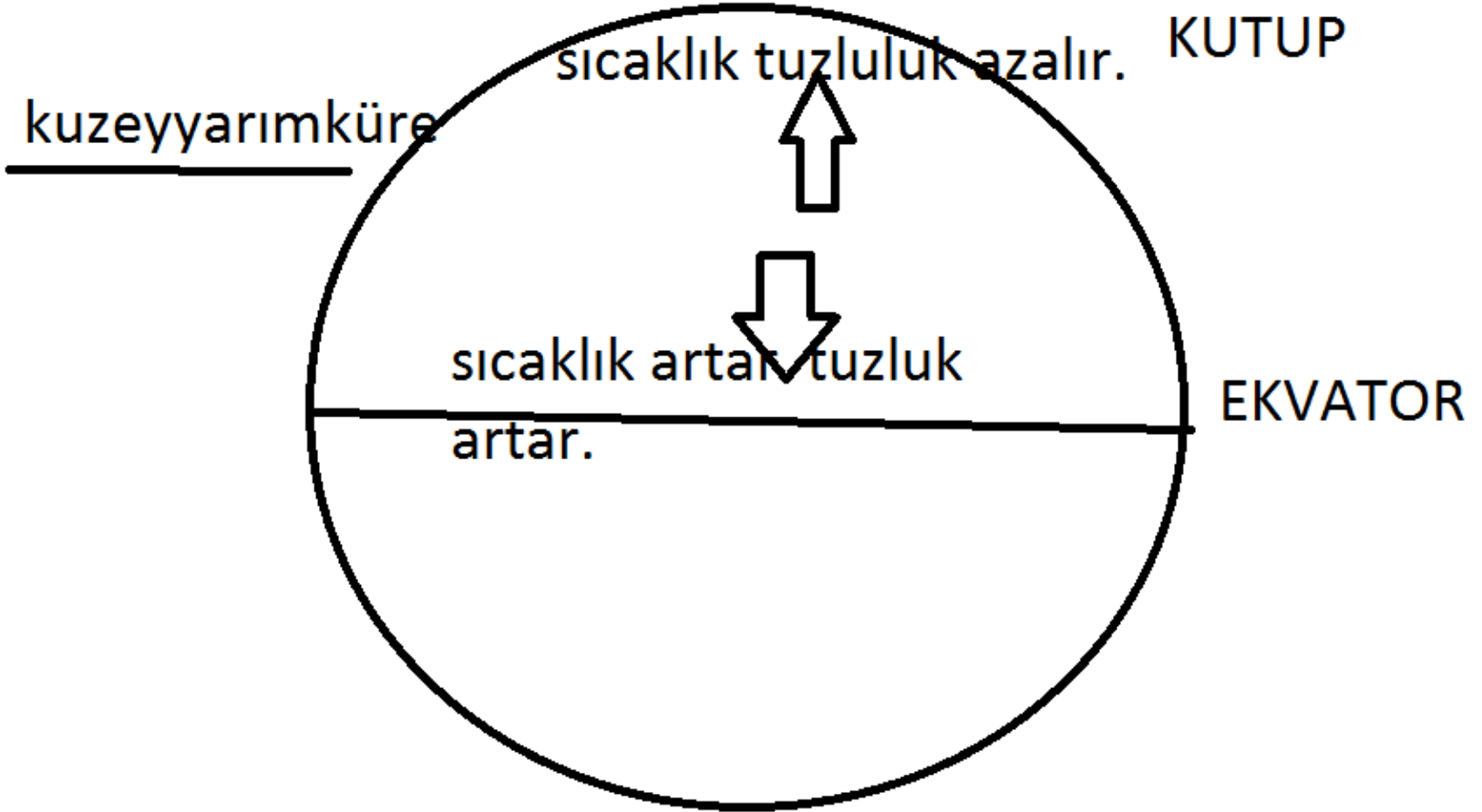

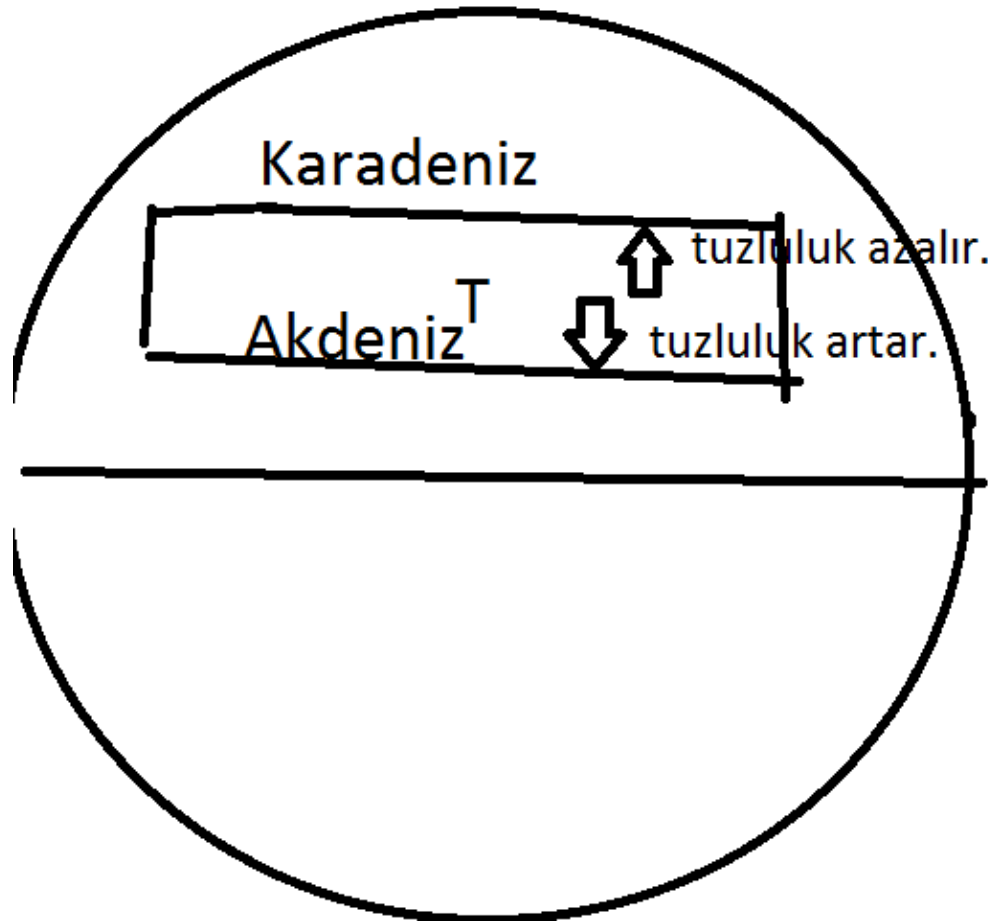
- 4- EKVATORDAN
KUTUPLARA
GİDİLDİKÇE
SICAKLIK AZALIR.

- BUNA BAĞLI OLARAK
GÖLGE BOYLARI, DENİZ
SUYUNUN TUZLULUĞU ,
KALICI KAR ALT SINIRI
TARIM ORMAN
YERLEŞMENİN ÜST SINIRI
ENLEME GÖRE DEĞİŞİKLİK
GÖSTERİR.

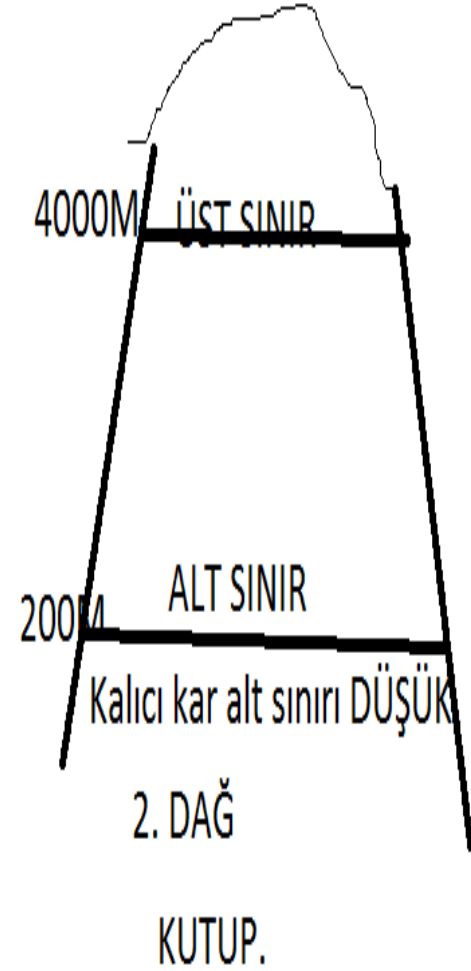
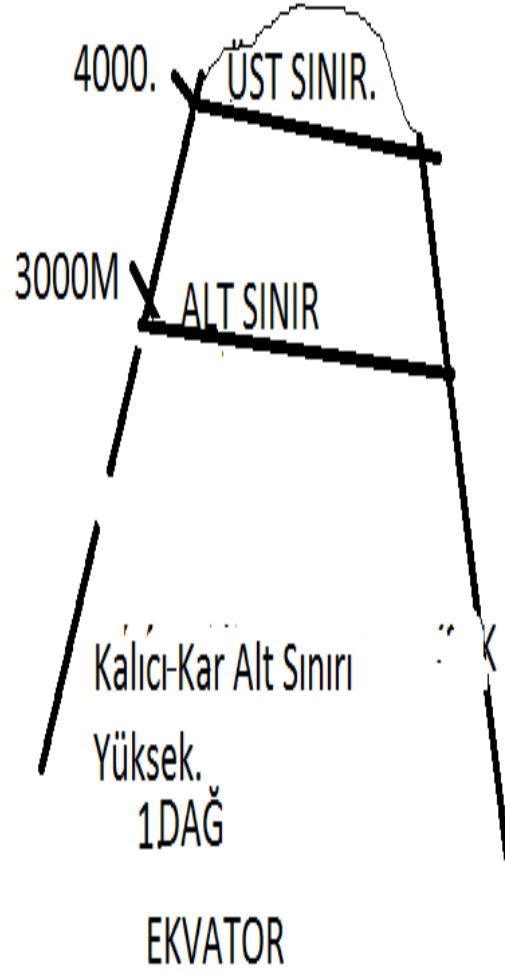

- DÜNYANIN KÜRESEL
ŞEKLİNİN SONUCU
OLARAK EKVATORDAN
KUTUPLARA GİDİLDİKÇE
SICAKLIK
AZALDIĞINDAN
TUZLULUK AZALIR.

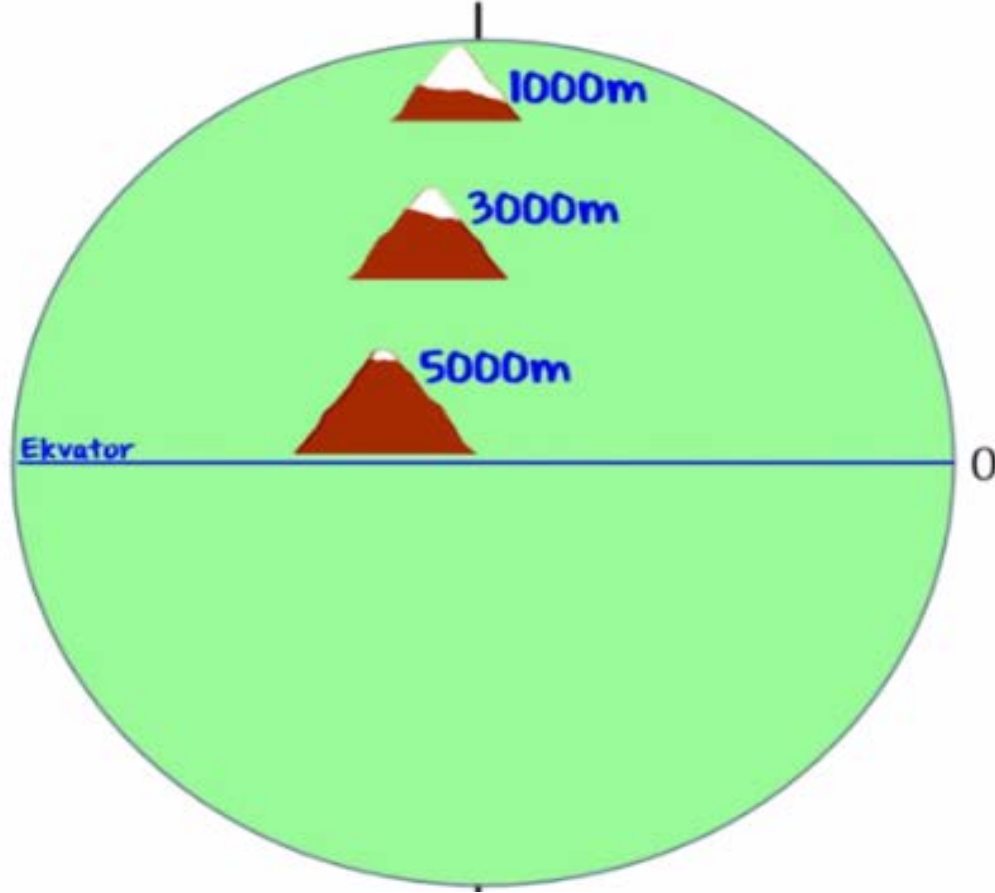
KUZEYYARIMKÜR
E

DÜNYANIN ŞEKLİ

Küresel Olmanın Sonuçları:

Ekvatordan kutuplara doğru kalıcı kar sınırı düşer.

- EKVATORDAN
KUTUPLARA
GİDİLDİKÇE SICAKLIK
AZALDIĞINDA N
ORMANIN ÜST SINIRI
DÜŞER.

- EKVATORDA
YÜKSELDİKÇE HAVA
SERİNLEDİĞİNDEN VE
YAĞIŞ ARTTIĞINDAN
ORMANIN ÜST SINIRI
YÜKSEKTİR.

- KUTUPLARA YAKLAŖTIKÇA HAVA SOĐUDUĐUNDAN ÇOK YÜKSEKLER DE DONDURUCU SOĐUK OLDUĞUNDAN BİTKİ ÖRTÜSÜ AŖAĐI KESİMLERDE BULUNUR.

- EKVATORDAN
KUTUPLARA
GİDİLDİKÇE SICAKLIK
AZALDIĞINDAN
YERLEŞMENİN ÜST
SINIRI DÜŞER.

- EKVATORDA HAVA SICAK VE BUNALTICI OLDUĞUNDAN YÜKSEKLER DAHA SERİN VE YAŞAMAYA ELVERİŞLİ OLDUĞUNDAN EKVATORDA İNSANLAR YÜKSEKLERDE YERLEŞİRLER.

- KUTUPLARA YAKLAŖTIKÇA
DONDURUCU SOĐUKLAR
HAKİM OLDUĞUNDAN
İNSANLAR DAHA ÇOK
YÜKSEKLİĞİ DAHA AZ
OLAN YERLERİ YANI ALÇAK
YERLERİ SEÇERLER.

- EKVATORDAN
KUTUPLARA
GİDİLDİKÇE SICAKLIK
AZALDIĞINDAN
TARIMIN ÜST SINIRI
DÜŞER.

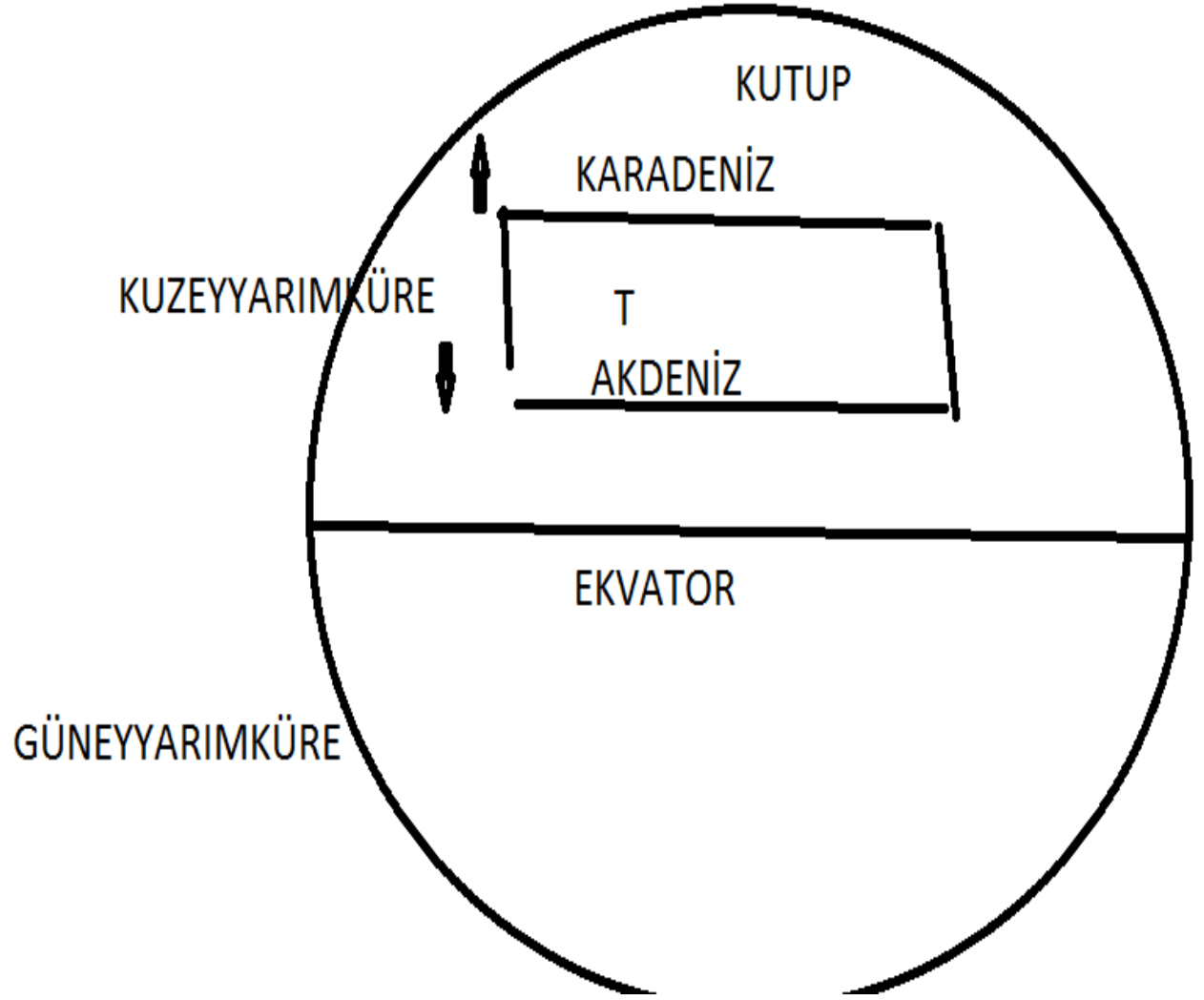
- KUTUPLARA YAKLAŖTIKÇA HAVA SOĐUDUĐUNDAN ÇOK YÜKSEKLER DE DONDURUCU SOĐUK OLDUĞUNDAN ANCAK ÇOK AŖAĐI KESİMLERDE TARIM YAPILIR.

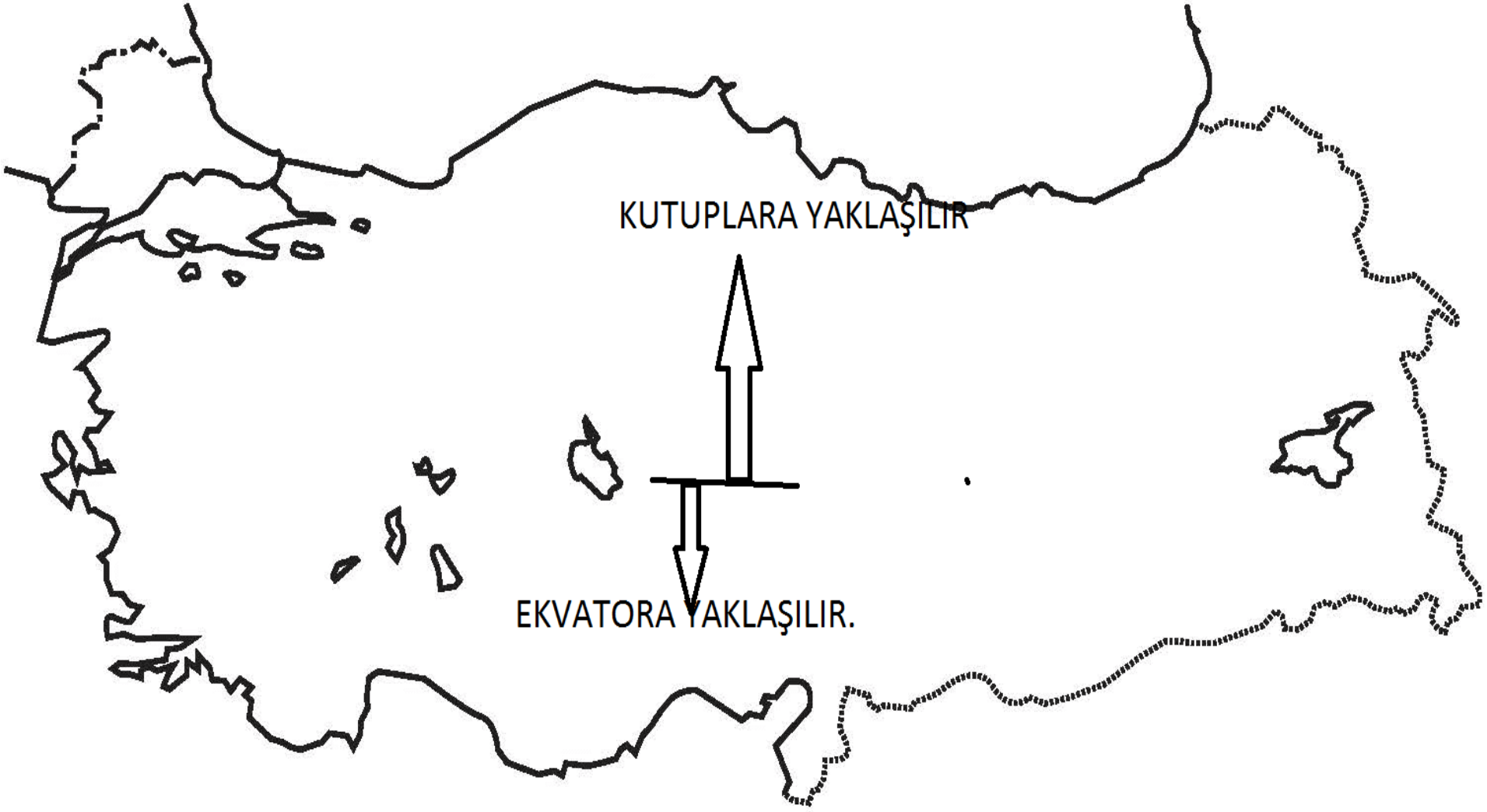
- EKVATORDA
YÜKSELDİKÇE HAVA
SERİNLEDİĞİNDEN VE
YAĞIŞ ARTTIĞINDAN
TARIMIN ÜST SINIRI
YÜKSEKTİR.

- ENLEMİN BİR DİĞER ETKİSİ
KUTUPLARA YAKLAŞTIKÇA
AĞAÇLARIN GENİŞ
YAPRAKLI KATTAN İĞNE
YAPRAKLI KATA DOĞRU
KUŞAKLAR ŞEKLİNDE
SIRALANMASIDIR.

ENLEMİN ETKİLERİ : 1-
YERÇEKİMİ 2- ÇİZGİSEL
HIZ. 3- GRUP VE TAN
SÜRELERİ. 4. GECE VE
GÜNDÜZ SÜRELERİ. 5-
YAŞANILAN MEVSİM.

- 6- GÜNEŞ IŞINLARININ DÜŞME AÇISI 7 -GÖLGE BOYLARI 8 - DENİZ SUYUNUN TUZLULUĞU 9 - KALICI KAR SINIRI 10- TARIM-ORMAN VE YERLEŞMENİN ÜST SINIRI.
- ENLEMİN ETKİLERİ ARASINDA KESİNLİKLE YÜKSELTİNİN ETKİSİ YOKTUR.

KUTUPLARA YAKLAŞILIR

EKVATORA YAKLAŞILIR.

Samsun

Giresun

Sivas

Izmir Afyon

Mir

Mersin

- AYNI ENLEMDE YER ALAN İZMİR VE AFYONUN SICAKLIKLARININ FARKLI OLMASI AFYONUN DAHA YÜKSEKTE OLMASI İLE İLGİLİDİR.

- ENLEMİN ETKİLERİ
ARASINDA
KESİNLİKLE
YÜKSELTİNİN ETKİSİ
YOKTUR.

- MERSİN VE SAMSUNUN SICAKLIKLARININ FARKLI OLMASI MERSİNİN DAHA AŞAĞIDA EKVATORA YAKLAŞILMASI SAMSUNUN DAHA YUKARIDA KUTUPLARA YAKLAŞILMASI İLE İLGİLİDİR.

- DAHA KUZEYDE OLMASINA KARŞIN GİRESUNUN SİVASA GÖRE DAHA ILIK OLMASI ENLEMLE İLİŞKİLİ DEĞİLDİR. GİRESUNUN DENİZ KIYISINDA OLMASI İLE İLGİLİDİR.

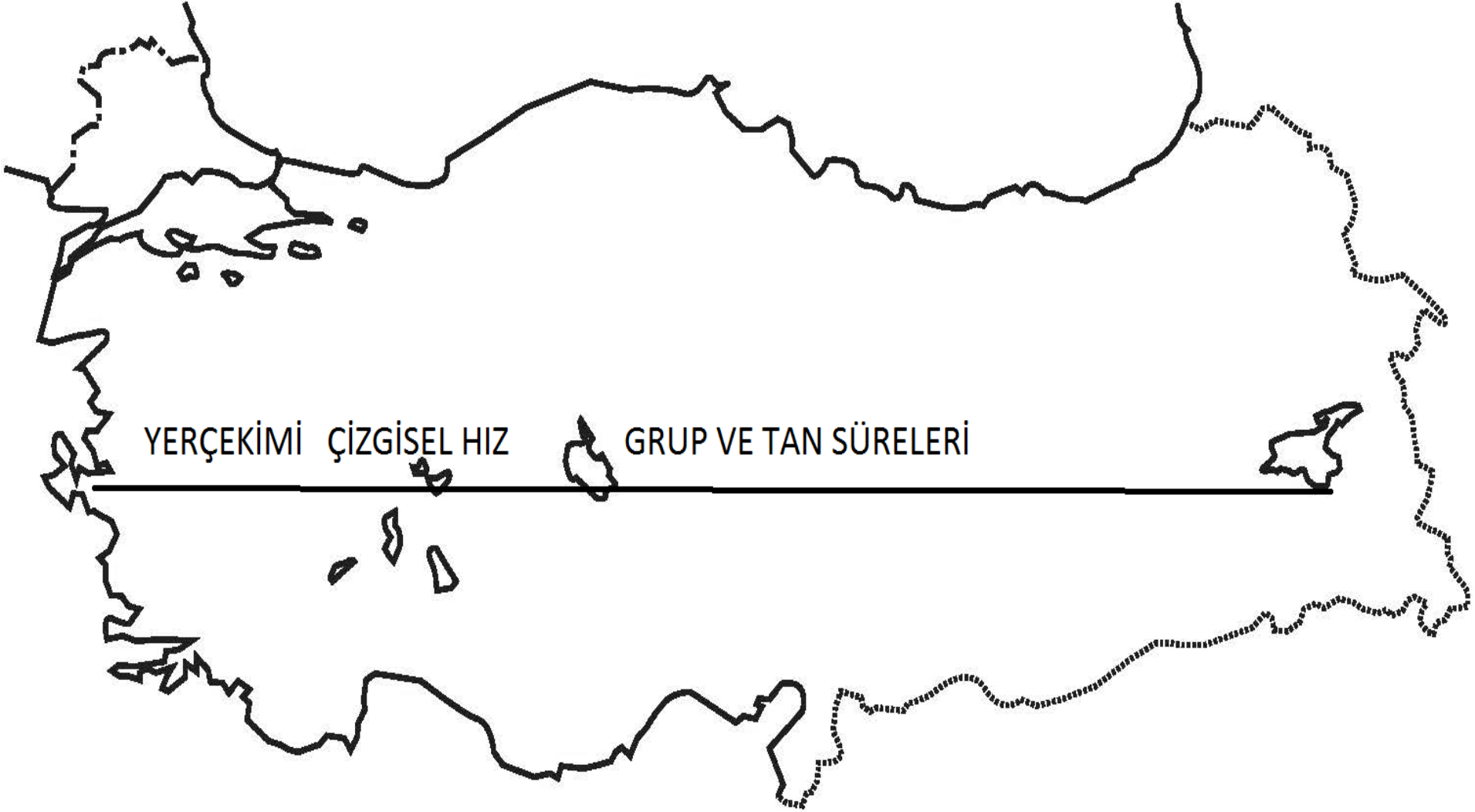
- TÜRKIYEDE GÜNEYDEN
KUZEYE GİDİLDİKÇE
KUTUPLARA
YAKLAŞILDIĞINDAN
GÜNEŞ IŞINLARININ
DÜŞME AÇISI KÜÇÜLÜR .

- BUNA BAĞLI OLARAK TÜRKİYEDE KUZEYE GİDİLDİKÇE SICAKLIK-DENİZİN TUZLULUĞU-KALICI KAR ALT SINIRI-TARIM VE YERLEŞMENİN ÜST SINIRI AZALIR.

- TÜRKIYEDE KUZEEYE YAKLAŞTIKÇA KUTUPLARA YAKLAŞILDIĞINDAN GÜNEŞİN DÜŞME AÇISI KÜÇÜLÜR. BUNA BAĞLI OLARAK GÖLGE BOYLARI UZAR.

- TÜRKiYEDE KUZEEYEGİDİLDİKÇE KUTUPLARA YAKLAŞILDIĞINDAN YERÇEKİMİ ARTAR. ÇİZGİSEL HIZ AZALIR. GRUP VE TAN SÜRELERİ UZAR.

- OYSA AYNI ENLEM
ÜZERİNDE YANI AYNI
PARALEL DAİRESİ
ÜZERİNDE OLAN YERLERDE
YERÇEKİMİ- ÇİZGİSEL HIZ-
GRUP VE TAN SÜRELERİ
AYNIDIR.

YERÇEKİMİ ÇİZGİSEL HIZ

GRUP VE TAN SÜRELERİ